

CIJENA lista: U preplati
za čitavu god. K 48.—,
za polugodište K 24.—,
tromjesečno K 12.—, mje-
sečno K 4.—, u maloprod-
aji 16 m. pojedini broj.
OGLASI primaju se u
upravi lista trg Custoza 1

godina IV.

Narodna snaga.

Izvor prave narodne snage leži u zdravju i sposobnosti puka. Naš puk u Istri razlikuje se donekle od onog u srednjoj i sjevernoj. Uzroci su tomu razni. Naš se puk nije u Istri naselio najedamput, nego su pojedini kotari, pojedine općine i pojedina sela naselila u raznim dobama i iz raznih krajeva. Na duševni razvoj djelovalo je kasnije podneblje, prilike u kojima je jedan kraj živio, gospodari, pod kojima je robovao, dodir sa raznim tuđim elementima, te zanimanje pojedinih krajeva. Da sve te razlike upoznamo, trebala bi nam opširna istorija latre iza seobe naših plemena ovamo, koja međutim čeka još na svoga autora. Istaknuti svakako možemo, da hrvatsko-srpski puk u Istri nije se nikad osjećao kao jedna cjelina, nije nikad radio za zajedničke interese i nikad se nije borio za postavljene zajedničke ciljeve. Lovrincac i Kastavac isto se onako ne osjeća u svom elementu na Pazinšćini ili Puljštini, kao što ni Dalmatinac ili Hrvat iz banovine.

Tek u najnovije doba počelo se raditi oko obliženja istarskog pučanstva iz raznih krajeva, oko međusobnog upoznavanja, što opet stupa zajedno sa brosvjetljenjem i budjenjem naroda. Omadinci oko „Dobrile“ i „Istre“ ima i su pri tom ne mali zaslugu.

I tom je radu našlo silno rat, koji je proždri mnogo naših mladih, zdravih i sposobnih ljudi. Ali narodu je uz mnogo žala i muke donio i mnogo dobrih iskustava. Tek u tim novim mukama upoznao je donekle svijet i život. Uvidio je, kako izgleda državna organizacija, osjetio je, što znači, kad ti onaj, koji s tobom nema ništa zajedničkoga dijeli kruh, upoznao je što znači imati na svijetu narod, koji prema tebi osjeća prijateljski ili neprijateljski. Narod se iz južne Istre iselio bio, bio je u Moravskoj i Češkoj, Austriji i Ugarskoj i upoznao da imena Nijemac, Čeh, Mađžar imaju također i neko značenje, da su to imena naroda. A kako ti narodi (da li dobro, ili zlo i kako koji) gledaju na nj upoznao je iz iskustva, osjetio je to na vlastitoj koži. Naš će narod i ovdje u Istri i onaj u Dalmaciji i Hrvatskoj i ostalim jugoslavenskim zemljama preživjeti ovaj rat. Narod je duševno i fizički posvema zdrav. Treba mu samo otvoriti oči. Za sada mu treba najprije dati kruha. Ali kruha je veoma malo, a taj je rezervovan za drukčiju gospodu a ne za naš neuki narod. Svakako će i ta čežnja za kruhom djelovati dobro. Narod teži za kruhom, traži sredstva da se kruha domogne. Hoće da bude spretn i sposoban, a tu mu treba pomoći. Treba ga osviješćivati, pokazivati mu njegovu vlastitu snagu i veličinu, istaknuti njegove kreposti a trebali njegove mane, treba ga učiti svemu. Treba najprije pokazivati svakomu pojedincu, da nije samo čovjek nego i član hrvatskog dijela pučanstva u Istri, a taj hrvatski dio istarskog pučanstva je samo jedna grana hrvatskog plemena, koje stanuje ošin u Istri još u Dalmaciji, Hrvatskoj i Slavoniji, južnoj Ugarskoj, Bosni i Hercegovini, dok drugi dio naroda, koji govori i piše istim jezikom kao i mi, samo da se naziva srpskim stanuje u Srbiji, Crnoj Gori, također u južnoj Ugarskoj i Bosni i Hercegovini. Slovenci, koji stanuju u sjeverozapadnoj Istri kod Kopra te do Trstu, u Trstu, u Gorickoj, Kranjskoj, južnoj Štajerskoj i Koruškoj također su nam po jeziku jako blizu, oni su naj-sposobniji dio jugoslavenskog naroda ili naroda slovenskog, hrvatskog i srpskog. Svih nas ima 10 milijuna, i mi pripadamo velikom i jakom slavenskom plemenu.

Što bude naš narod više znao, što bude više kadar da učini, što bude izdao više dobrih pojedinaca, to će biti bolje za onaj kraj, za onaj dio naroda i za svu narodnu cjelinu. Uz naciona.no osvješćivanje treba da stupa i gospodarska izobrazba. To su temeljne misli narodnog osvješćivanja.

O želji naroda, osobito našeg naroda u južnoj Istri za naukom i znanjem svjedoči donji članak, kojega nam je uz 332 K donijela ližnjanska djevojka. Novac je već po bogzna koji put sakupljen po ližnjanskoj mladeži prigodom proslave stogodišnjice Petra Preradovića i prošlih uskrasnih blagdana u korist naše buduće srednje škole u Pulji.

Članak pisan u domaćem narječju donosimo u cjelini uz jedino pravopisne popravke.

Članak glasi:

„Prigodom stogodišnjice rođenja našeg slavnog jugoslavenskog pjesnika P. Preradovića i ovogodišnjih uskrasnih blagdana nastojasmo da i mi po mogućnosti i uz pripomoć i sudjelovanje ostale naše braće uzgojimo koju ružu nad pjesnikovim grobom, sjećajući se mnogih njegovih lijepih izraza a osobito one, mile nam pjesme: „Bože mihi kud sam zašo, noć me stigla u tuđini...“ Ni mi nijesmo daleko od te pjesme, samo da je nas začeka na žalost noć na našoj rodjenoj grudi i miloj domovini a još

* Imena plemenitih starovateja pripocit ćemo u jednom od budućih brojeva.

ne znamo, pravog puta ni staze, ni kojim nam smjerom i u koju svrhu noge gaze. Draga braćo! Pomislimo, u kakvoj nam velikoj mjeri zlo raate, a dobru se ni početak temelja sagraditi ne dađe. Nije čudo, da zla mnogo trpimo, jer ga vrlo skupo cijenimo i prijateljski dvorimo a dobro ni jeftino ne znamo i ne ćemo kupiti.

Draga braćo! U današnjem narodu opaža se svega sa više i niže strane, a jako malo i ništa dobra. Jedan od najvećih tereta nam je naša glupost, koja nam ne da upoznati svojih kršćanskih dužnosti i put do istine.

Mnogi će roditelji kazati, da njima se ne treba za škole brinuti, da njihova djeca su odgojena i t. d. Sretna bi naša domovina bila, kad bi njihova djeca bila odgojena, kad ne bi na žalost bila bez svijesti, mjesto da budu odgojena. Imali smo dovoljno prilike uvijek, a osobito andu u ovo žalosno ratno doba, da se sami osvjeđoćimo i da svoje pogreške upoznamo. Narod se toliko mljeća, kao još nikad dosada i jedan drugog promatra u svim granicama, pa je osjetilo svaki zdrav razum i bistre oči, da smo mnogo zaoptali u tvrdoj, zapuštenoj ledini, od koje se ne može mnogo dobra nadati, dok se je uz živu marljivih radnika ne uredi.

To dira u srce i našu ližnjansku mladež, pa su se većinom bez razlike, muško i žensko, dani na sakupljanje mlodara za našu arednju školu, da možemo i mi uz vruću želju bratski i zajednički staviti kamenčić na temelj naše budućnosti. Ako i ne možemo našim navljednicima mnogo dobra sagraditi, barem to želimo, da ih ne stavimo u zlo. Mnogi su roditelji potamnili put svijetla svojoj djeci i silom joj oči zasljeplili, mnogo ml imademo pogreška i mana, ali spominjemo ovdje samo jednu od glavnijih: Mnogi su se roditelji time još i ponosili, kad su svoje siromašno dijete još uz kojekakve darove izvedili iz škole, nagovorili dijete, da se čini pred ljude nikom gluho, sljepo itd. Istina je da ovako stroto djeca gledajući ne vide i s'ušajući ne razumiju, jer su ih njihov roditelji ne misleći ništa ovako ljepo nadarili.

Draga braćo! Na ovaj način izgleda skoro sve, što mi uradimo. Mi smo na takvom temelju, kao veliki posjednik, koji ima više duga, nego mu posjed vrijedi, pa se veli, da je bogat, ali da svaki svoje uzme, ništa mu ne bi ostalo. Tako i kod nas, kad bi netko imao i pogreške odbio, ne bi ništa ostalo, kao ni pravno' vredi. Uz najtopliju želju upozorujemo naše učene ljude, budući da su oni kao uzor našega naroda, da ne uskrate svoje svete dužnosti, kad im se pruži prilika, da se pobrinu za gospodarske škole, koje nam trebaju kao svagdanji kruh.

Trebamo uzgojiti nekoliko poštenih mladih srca i postaviti u njih plemenite misli i nastojanja, pa će nam to biti najglavniji i najtvrdiji temelj.

Ovo su izrazi i zahtjevi klica, koje u nekoliko mladih srca raste, ali uz najtopliju volju i želju po svoj prilici ne će one nikakvog ploda donijeti, jer ih nema tko da spasi, pa će ih mnogi stari drač ugušiti.

Sa zaključkom ovih par rečuka želimo pozdraviti milu nam domovinu, da bi se sretno preko svih nemilih aždaja u skoroj budućnosti uskrisila i sve rane izlječile i što prije svojim mladim, bijelim, mirisavim cvijećem odjevena bila. Uz najmilije želje, svaku joj sreću uz božju pomoć nazivlju njezina djeca

Ližnjanska mladež.

Narod, narodna mladost zove!

Pred tim iskrenim vapajima moralo bi se otvoriti srce svakog onog, koji iskreno misli i dobro želi zemlji i narodu.

Mnoga uništena i razvikana veličina morala bi ili stupiti u narod s plemenitim nastojanjem ili se sakriti u kut, da je ne raskrinka žuljava ruka naroda, koji vapi za svijetlom!

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se javlja: Jugozapadno bojište: Traje živahna topnička djelatnost. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 6. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta i njemačkog prijestolonasljednika: Na flandrijskoj smo obali izveli uspješna poduzeća. Južno od Locea izjalovila se djelomična navala neprijatelja. Rano u jutro prošlo je žestok topnički boj između Yperna i Baileula. Preko dana stajao je samo Kemmel pod jačom paljbom. Na sjevernoj obali Lyse, na kanalu La Bassee i u nekim odsjecima bojne fronte na obim stranama Somme oživjela je na večer topnička djelatnost. Izvidnički su okršaji i sunci u neprijateljske linije kod Mangarda i jugozapadno od Brimonta

pribavili nama zarobljenika. — Bojna skupina vojvode Albrechta: U pretpoljskim smo bojovima s Amerikancima jugozapadno od Blamonta i sa Francuzima na Hartmannweillerkopfu dopremili zarobljenika. Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 5. t. mj. popodne. Obostrana topovska djelatnost sjeverno i južno od Aire te u odsječku Douaumont-Fliery. Pješadijskih bojova nema. U Loreni su Francuzi doveli zarobljenika sa pohvata u predjelu Letrioura i sa sukoba patrola u predjelu Ambervillersa. Na ostaloj fronti je noć prošla mirna.

* Engleski izvještaj od 5. t. mj. prije podne. Uspješnim poduzećima, što smo ih prošle noći poduzeli kod Sully-le-Seca i istočno od Hobu-terne, poboljšali smo naše linije na ovim točkama i doveli nekoliko zarobljenika. Jutros rano navalo je neprijatelj na sve položaje, što smo ih uzeli u noći od 3. t. mj. sjeveroistočno od Ngesa, ali je blo suzbiti. Naša je linija čitava. U odsječku šume Nieppe provedosmo uspješan sunak. Na fronti na Lysi bijaše topništvo na obim stranama djelatno.

* Talijanski izvještaj od 5. t. mj.: Češća i češća neprijateljska smetajuća vatra u dolini Lagarnia i Astico te u odsječku Forsalta. Naše je topništvo razpršilo odjeljenja nosioca u predjelu Stelbio, bombardovalo je uspješno kolodvor Rovereto, pogodilo je vlakove na kolodvoru Conegliano te je prouzročilo žestoku eksploziju na ljevom brljegu Piave, nasuprot Nervese. Djelovanje patrola među Brentom i Piave. Naša su ljetala bila veoma djelatna. Jata capronija te engleska ljetala, praćena od mnogobrojnih lovnih strojeva, izbacile su izvršnim uspjehom oko 9 tona bomba na električne naprave u Cavadino, sjeverno od Borria. Za vrijeme ovog ljeta druga su ljetala ponovno bombardovala neprijateljsko uzletište Campo maggiore, južno od Steniera. Prošle noći prikazale se naša ljetala nad kolodvorima Primolano i Bassano, koje su bombama uspješno pogodila. Iste je noći mornarički zrakoplov bombardovao koracajuće neprijateljske kolone s one strane Tagliamenta. Sastrijelismo 3 neprijateljska ljetala, od kojih se dva, zastrta u plamen, spustiše u naše linije.

* Turaki izvještaj od 5. svibnja: Palestinska fronta: I jučer izjaloviše se na zapadnom brljegu Jordana sve navale Engleza proti našim položajima uz teške gubitke. Odrezani od svojih stražnih sveza, sukobile su se sjeverno od bojišta njihove konjaničke pukovnije svuda sa našim junačkim navalnim četama. Dopremili smo nekoliko zarobljenika, nekoliko strojnih pušaka i jedan oklopljeni automobil. Inače ništa novoga.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja dne 5. t. mj.: Na sjevernom bojištu uništeno je opeta 12.000 brutto regist. tona. Među potopljenim parobrodima nalazi se i jedan engleski „tank“-parobrod.

* Bojevi u zraku. Wolffov ured javlja od 5. t. mj.: Tri njemačka ljetaka sastrijeliše dne 4. t. mj. pred flandrijskom obalom 4 neprijateljska hidropiana. Dva su neprijateljska ljetaka teško ranjena i spašena.

* Wilson u Parizu. Amerikanska misija bila je dne 5. t. mj. primljena u Parizu u vojničkoj školi od maršala Joffrea. Oficijelni će doček uslijediti u radničkoj burzi. U ime upravne komisije izrazio je predsjednik Guilbert nadu, da će konferencija od 6. t. mj. biti korisna po socijalističku stranku, kao i po državu. Vodja misije Wilson izrazio je želju, neka sutrašnji sastanak bude simbol najužeg ujedinjenja socijalista obiju država. Nato se je odaslanstvo podalo u vanjsko ministarstvo, gdje je sveukupna radnička sveza priredila u čast gostova gozbu, kojoj je prisustvovao i prijašnji ministar Thomas i vodje raznih socijalnih skupina. U nazdravici je Wilson izrekao volju američanskih socijalista, da se sa Nijemcima neće pregovarati, dok bude na francuskom tlu stajao jedan neprijateljski vojnik.

* Šefom generalnog stožera američanskih četa u Francuskoj bio je imenovan general Andrew.

Iz Rusije.

A m s t e r d a m, 5. (D. u.) Reuter. Prijašnji ruski car, carevna i jedna njezina sestra odvedene su po nalogu sovjeta u Jekaterinoborg, jer su seljaci iz okolice Tobolska i monarhističke čete kušale, da im pomognu pobjeći. Carević se u odredbi ne spominje.

B e r l i n, 5. (D. u.) Kako se doznaje sa podučene strane, povratio se je dio crnogorskog bro-

dovlja, za koje se neko vrijeme nije znalo, gdje se nalazi, u Odesu te se je postavilo na raspolaganje svojoj vladi.

iz Ukrajine.

Kijev, 5. Ukrajinski list „Zadnje vijesti“ piše pod 2. svibnja: Sastav novog je kabineta sada već prilično određen. Nije još riješeno pitanje, tko će biti ministrom-predsjednikom. U obzir dolaze Lysogub i Vasilenko. 2. svibnja dodje Lysogub u Kijev i tog će dana biti riješeno pitanje. Za sada preuzeo je Vasilenko mjesto ministra-predsjednika. Ministarstvo je ovako sastavljeno: Ministar za nastavu i privremeno također ministar rata: Vasilenko (kadet); ministar unutarnjih stvari i privremeno također i ministar za poštu i za brzopute: Lysogub (liberalni oktobrista, poznati političar zemstva); trgovina i industrija: Gutnik; financi ministar: Rehepeckij; ministar za poljedelstvo: Wagner; ministar za prehranu: Sokolovski; ministar za pučko zdravlje: dr. Lubinski; prometni ministar: Butenko; ministar pravosuđa: Cubinski (kadet); ratni ministar: Slivinski. Atamanom poljske kancelarije hetmana bio je imenovan ataman Chanienko.

Kijev, 3. (D. u.) Dne 30. travnja primio je hetman Skoropecki zastupnike novinstva, kojima je rekao, da je oduševljen pristajša misli neovisne, samostalne Ukrajine, ali nikakav šovinista. U Ukrajini morali bi svi državni elementi imati mogućnost, da uz jednaka prava slobodno rade. Sve će sile u državi morati raditi oko uspostave mirnog života, ugušenja anarhije i oko zasiguranja mirnog i nesmetanog razvoja države. Čim prestane anarhija te čim bude u državi uspostavljen zakon i pravo, odložiti će on neograničenu vlast te će se preći k parlamentarnoj vladavini. Za sada je teško reći, da li će se to brzo dogoditi, ali se oko toga radi, svim silama. Stoga je prva zadaća ta, da se uguši anarhija i da se uspostavi mir. Nije istina, da se je mislilo uvesti ograničenja za stanovite narodnosti. On neće trpjeti, da se dio pučanstva hucka protiv drugog dijela pučanstva te neće dozvoliti nikakvih nacionalnih hajka i agitacija. On da je konstitucionalista i pristajša slobode štampe.

Berlin, 5. Posebni izvjestitelj Ullsteinove naklade u Kijevu saopćuje imena novog kabineta. Napadan je veliki broj vodećih članova politike kadeta iz škole Millukove. Skrajna lijevica nije uopće zastupana u kabinetu. Ne radi se, kako se čini, dakle o prevratu velikih posjednika, već o uspjehu politički veoma spretnih, demokratičnih, seljacima odanih ali također i imperijalističkih kadeta. Prva će posljedica tog prevrata biti, da je sporazum nove ukrajinske vlade sa boljševicima u Rusiji, njezinim najvećim protivnicima, gotovo isključen.

Berlin, 5. Posebni izvjestitelj Ullsteinove naklade u Kijevu imao je pogovor sa hetmanom Skoropackijem, koji je izjavio, da će se u vanjskim pitanjima oslanjati na Njemačku.

iz slavenskog svijeta.

iz Slovenije. Javnimo već, kako se je slovenska socijalno demokratska stranka, koju je dosad neprestano kolebala ima li ili nema li se pridružiti jugoslavenskom pokretu otvoreno mu pridružila dne 1. svibnja, svečanom manifestacijom u „Mesnem domu“ u Ljubljani. Izvjestitelj je drug I. Kopač podao tako važne izjave iz kojih vidimo: „Za nas, socijalne demokrate jeste zahtjev za ujedinjenjem Slovenaca, Hrvata i Srba u zajedničkoj samostalnoj državi nešto posve samo po sebi razumljivo i naravno. U tom pogledu se nastojanje stranke pokriva s onim gradjanskim stranaka. Socijalni demokrate, prije svega jugoslavenski, ne mrze nikoga radi njegove narodnosti, ali osudjuju svaki šovinizam, jer prouzročuje najsišnije bojeve među narodima. Kako bi se jedamput za uvijek načinio u Austriji konac tom huškanju naroda proti narodu, treba prije svega preosnovati državne temelje, treba da zadobe narodnosti svaka svoja sloboda i svoja jednakopravnost. — Jugoslavenski socijalni demokrate ne će da budu izdajice svojega naroda. Bude li treba kada stupiti za jugoslavensku državu na put, jugoslavensko će radništvo biti prvo, koje će to učiniti. — Takve riječi zajista nijesmo još čuli iz ustiju službene slovenske socijalno demokratske stranke. Za to im se tim više radujemo danas. Osjećamo kako ideja narodnog jedinstva zahvaća sve više sve slojeve naroda i ne sumnjamo u pobjedu te ideje. — Pod naslovom: „Punoletni smo“ piše celovački „Mir“ među ostalim: Mi svijesni Slovenci i Jugoslaveni ne sramimo se svojeg jezika ni pred kim, mi osjećamo i svijesni smo si, da nijesmo ništa manje od drugih. Punoletni smo, svijesni smo si svojih prava i hoćemo, da se tih prava i poslužimo. O nama samima hoćemo mi da odlučujemo, mora biti konac svakoj kuraceli, skrbništvu i štitništvu! Naša majka deklaracija svjedoči, da nijesmo više maloljetna djeca, svjedoči, da smo zreli punoletni, da se osjećamo jednako vrijednima s drugima, da smo slobodan puk, koji hoće živjeti u svojoj jugoslavenskoj državi pod hapsburškim vladarima. Dugo su nas tlačili, iskorišćivali i proganjali, sada pak vrijedi: S Bogom njemački štitnici, neka živi Jugoslavija!“

Konferencija o razvitku Dalmacije. Pišu iz Splita: „Ovih dana održano je u Beču predavanje predstojnika Austrijskog Lloydja Ervina pl. Paske na pobudu „Pomorskog austrijskog društva“ o Dalmaciji i njezinom budućem gospodarskom razvitku. Govornik zagarovao je u prvom redu izravni željeznički spoj sa Austrijom, a pogotovo povećanje malene željezničke mreže u Dalmaciji. Preporučuje unapredje je prometa stranaca koje će se dati polučiti u prvom redu podizanjem kupališta i ljetnikovca. Kako mnoga dalmatinska mjesta imaju blažu klimu nego francusko Primorje, to bi mogla Dalmacija uz uložak stanovitog kapitala vrlo lahko sa Francuskom i Italijom konkurirati. Nadalje je u velike preporučivao unapredjenje rudarstva, koje bi moglo gledom na velike naslage ugljena, aluminija, cementa i asfalta, a uz uporabu vodenih snaga, kojima Dalmacija obiluje — ubrzo proevasti i podignuti se do moćne vjeline.“

iz Hrvatske. „Primorskim Novinama“ javlja prijatelj iz Zagreba, da se tamo radi oko osnutka nove političke stranke u Hrvatskoj. Stranku pokreću neki naši političari, koji stoje na stanovištu narodnog jedinstva, i samoodredjenja naroda, a ne mogu da se priključe k onoj skupini političara, koji se danas kupe oko „Hrvatske Države“. Misli se, da će u tu novu stranku stupiti i neki dosadašnji pristajše hrvatsko-srpske koalicije te da će se u njoj uopće okupiti svi oni narodni elementi, koji se danas ne nalaze u nikojoj stranci. No osnutak ove stranke nema ni pošto značiti, da će nastati boj između sadanjih t. zv. „državaša“ i te nove stranke, nego će se naprotiv nastojati raditi po mogućnosti i sporazumu i tako, da se sama misao narodnog ujedinjenja još većma ojača i da se tako ujedno izmognu prikupiti i organizovati i oni elementi, koji bilo s kojih razloga ne mogu stupiti u Starčevićovu stranku prava. Zato ova vijest ne će nikoga iznenaditi i ne valja ni pošto uzeti, da će osnutak nove stranke značiti cjepljanje narodnih sila. — „Glas“ javlja o sastanku hrvatske inteligencije iz Zagorja u Varaždinu, gdje se prihvatila rezolucija, u kojoj se poziva sve narodne ljude, da porade oko organizacije Zagorja u svrhu koncentracije narodnih sila za rad oko sjedinjenja svih djelova jugoslavenskog naroda.

**Skoro u kino „Ideal-u“
Caesar,
Julius Caesar!**

Domaće vijesti.

Članovima „Slovenske Matice“. Umoljavamo gg. članove „Slovenske Matice“, koji još nijesu podigli knjige za god. 1917., da ih podignu u našoj upravi u svaki radni dan od 5—7 sati popodne.

Ujela ga zmija. U pokrajinsku je bolnicu uveden šestnaestogodišnji Josip Hrvatini iz Pinezici (općina vodnjanska). Za ljepeg je dana otjerao blago na pašu a sam se dao na pobiranje šparoga. Osobito ga primamio ljepeg bus, koji je imao više zelenih šparoga. Prignuo se da otrgne jednu po jednu, ali jedva što se prve pri korjenu dotakao, povukao je sav u užasu ruku. U grmu utajena i oko busa šparogina ovijena otrovnica zmija ubola ga u ruku. U bolnici mu je bila pružena prva pomoć, te ima nade, da će ozdraviti.

Krvava bračna tragedija. Jučer se u našem gradu odigrala krvava tragedija nesretne obitelji. Muž je ženi najprije rasjekao sjekikom čelo a onda joj nož turio kroz vrat i obe ruke. Iz redarstvenog izvještaja vidimo ostale potankosti. Fridrik Slezak, od 46 godina, četovodja (Zugsführer) bijaše pijanica i provadjaše nemoralan život. U svojoj mladosti, izakako je bio već oženjen pobjegao je više puta sa raznim ljubovcima. Ženu je uvijek mučio i tukao. U zadnje doba življaše ona kao bjegunka u Gracu. Muž nije bio zadovoljan, da ona boravi tamo bez njegova nadzora, te si je prošil mjesec izmolio dopust i otišao u Grac, da dovede ženu u Pulu. I ako nije ni on više nikakav mladoženja, a žena mu (41godišnja) također ne bijaše sigurno, željna ludovanja, on joj je već u Gracu spočitavao nevjeru, govorio joj, kako on pouzdano znae, da imade kao ljubavnika nekog mesara i slično. U Puli se to nastavljalo dnevno iza 16. travnja t. j. iza njenog dolaska u Pulu. Tu ju je svakojako mučio. Nije je pustio ni časka u samoći, neprestano ju je čuvao, a kad bi morao već odlaziti, zatvarao ju je u kući zajedno s njenom nećakinjom Ružom Kastelan, 12godišnjom djevojčicom, koja je živjela s njima u obitelji. Svakog su se dana ponavljale iste prepirke, ona je morala šutjeti i mirno sve snašati. Preksinoć se opet ponovila svadja. On bi bio morao otići da spava u infanterijskoj kasarni, ali nije htio, da ode od kuće. Ostao je i otišao u postelju. Cijelu noć trajala je prepirka. U 3 sata u jutro jučer odvažila se ona da mu kaže, da je već dovoljno govorilo, da je već doba da svrši sa vječno istom historijom, pa da je pusti, neka može mirno zaspati. Tu joj on tajnatveno odbrusi, da će imati već dovoljno

vremena za spavanje, te će se moći ispavati. Jučer u 5 sati ujutro naredi djevojčici da ustane, pa da ode na trg i donese meso i zeleninu. Djevojčice je poslušno ustalo i otišlo, ne sluteći ništa. On ustane također. Ode mirno po sjekiru, kojom navalni na ženu, koja je ležala u postelji, te joj rasječe čelo. Ona se užasu osvijesti, udarac je naime bio nespretan i premalo jak, te se nesvjesno okrvavljenom glavom uteče u kuhinju. On provali onamo za njom, dohvati nož, turi joj ga u grkljan, mlaz krvi provali iz grkljana, dok joj je glava već bila krvlju izobličena; nevoljnica se u zadnjim trzajima sruši. Ubojica joj na to probode nožem obe ruke. Zatim si najprije opere oružje, umije si krvave ruke, zatvori stan pa dvorišna vrata i ode na ulicu. Stanovao je sam u kući u ulici Fondaco br. 3 u prvom katu, dok ostali stan prazan. Na to ode u kasarnu ratne mornarice, gdje ispriča, što je počinio i odmah se bez svijesti sruši. Redarstvo, koje je bilo obaviješteno, otputilo se na mjesto zločina, gdje je ležala u vlastitoj krvi nesretnica Kata Slezak, rođena Makić. Bila je prenešena u mrtvačnicu pokrajinske bolnice. To nećuveno ubistvo pobudjuje u gradu velik užas. Nesretnica je žrtva ne krvavog ratnog klanja, nego strašnog haranja alkohola i nemožala.

**Skoro u kino „Ideal-u“
Caesar,
Julius Caesar!**

Prosvjeta.

Proslava Preradovićeve stogodišnjice u Beču. U Zagrebu, u hrvatskoj prestolnici, odustalo se radi zabrane od proslave stogodišnjice jugoslavenskog pesnika i austrijskog generala. Da taj svečan momenat ne izgine neopaženo, ustanovio se u Beču odbor za proslavu, koji priređuje „Svečanu proslavu“ u ponedjelak, dne 13. maja 1918. u dvorani bečkog konzertthausa III, Lothringergasse Nr. 20. Začasni predsjednik odbora jeste: sveuč. prof. dr. Vatroslav Jagić; predsjednik: dr. Ante Korošec; među članovima nalaze se prof. Vj. Spinčić, dr. Ante Tresić-Pavičić, dr. Božidar Vukotić, mladi Istranin dr. Josip Macan, te nekoliko jugoslavenskih sveuč. djaka. Raspored svečanosti: 1. Pozdravni govor predsjednika odbora. 2. Preradović kao pesnik — dr. Tr. sić - Pavičić. 3. Ševčik: Holka modrovka — za gusle i glasovir Milan Jovanović i Mira Malanec. 4. a) Jelica; b) Primorska pesmica (Na vrh neba); c) Kad? Preradovićeve pesme uglazbio B. Bersa, peva Martina Božiković. — Odmor. — 5. Preradovićevo kulturno delovanje — Prof. Spinčić. 6. Petar Preradović: Oda, recituje Božidar Ribić. 7. Čajkovski: Arija iz Onjegin, peva dvorski operni pevač Julije Bétetto. 8. a) Suk: Legenda; b) Rahmaninov: Humoreska — virtuoz na glasoviru Ante Trost. 9. a) Iv. Zajc: Treća mletačka elegija; b) B. Bersa: Crni dan od Preradovića — operni pevač Marko Vušković. 10. B. Bersa: Zora puca od Preradovića, peva zbor, na glasoviru prati Mira Malenčac.

Na pomena. Budući da je odboru nemoguće zbog pomanjkanja adresa odasati poziv svim našim ljudima, umoljavaju se oni, koji poziva primili nisu, da se što pre pismeno obrate na g. Božidara Ribića, cand. ing. Wien V. Ramperstorfergasse 14/22.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

PALADIN

kriminalni film u 5 čina.

Početak: 2-30, 3-55, 5-20 i 6-45.

Ulaznica: I. pr. K 1 20; II. 60 h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

Pravi naravni „Wermuth“
može se dobiti, dok zalihna traje, u skladištu vina L. Križ, ulica Diana br. 11.

U trgovini pokustva, Fil. Barbatiča,
u Šišanskoj ulici,
prodaje se novo prispjelo pokustvo.

Oglasujte u „Hrvatskom Listu“!

Poziv

na XI. redovitu glavnu godišnju skupštinu „Boljuskog društva za štednju i zajmove, registri-rana zadruga na neograničeno jamčenje u Boljunu“, koja će se obdržavati u prostorijama općinskoga ureda u Boljunu, dne 12. maja 1918. u 4 sata poslije podne sa slijedećim dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne godišnje skupštine.
2. Potvrda zaključnih računa za god. 1914., 1915. i 1916.
3. Izbor novog odbora.
4. Slučajni predlozi.

U Boljunu, dne 25. aprila 1918.

Upravni odbor.